

YTTRANDE

2024 04 20

Dnr S2024/00085

Socialdepartementet

103 33 Stockholm

Betänkandet SOU 2023:62 Kunskapsbaserad narkotikapolitik med liv och hälsa i fokus

Sammanfattning

Riksförbundet mot alkohol och narkotikamissbruk arbetar idag främst med kompetensutveckling. Vi avgränsar därför våra synpunkter som rör just dessa frågor.

På det stora hela ser vi därför positivt på att utredningen understryker vikten av att säkerställa kunskap, kompetens, kunskapsutveckling och behovet av att säkerställa en långsiktig kompetensförsörjningen.

Vi delar utredningens bedömning att grundutbildningar för socionomer, psykologer, läkare och sjuksköterskor och andra yrkesgrupper som möter personer med skadligt bruk eller beroende och deras anhöriga bör förmedla grundläggande kunskap om hur förebyggande, stödjande, behandlande och skadereducerande arbete mot skadligt bruk/beroende och samsjuklighet bör bedrivas. De anger också att utbildningen bör innehålla innebörden och konsekvenserna av skadligt bruk och beroende och samsjuklighet.

När kunskapen integreras redan i utbildningarna för olika yrken, tror vi att det kommer att öka medvetenheten och intresset för området bland framtida yrkesutövare. Vi tänker att det kan förbättra tillgången på kompetens i olika verksamheter och också stimulera ett ökat forskningsintresse inom området på bred front.

Även kunskapshöjande insatser i kommuner och hälso- och sjukvård är angeläget och måste få en bättre, mer kontinuerlig och hållbar struktur för utveckling.

Insatser för att öka kunskap och kompetens

RFMA ser positivt på förslaget att Socialstyrelsens instruktion kompletteras så myndigheten får ett tydligare och **samlat ansvar för genomförande av ANDTS-målen om vård, stöd och skadereducering med anknytning till Socialstyrelsens verksamhetsområde**. Det innebär att följa, analysera och rapportera om insatser och utfall i hälso- och sjukvård och socialtjänst avseende skadligt bruk och beroende. Vidare innebär det att de ska tydliggöra insatser inom vård, stöd och skadereducering i överenskommelse med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Med tanke på att målet är att utveckla likvärdig prevention, vård, stöd och skadereducerande insatser i hela landet saknas ett samlat nationellt uppdrag för kontinuerlig kunskapssammanställning i dessa frågor med nära koppling till forskning, inte bara på vård och stödområdet. För att detta ska bli möjligt och långsiktigt hållbart ser vi behovet av **ett nationellt kompetenscentrum för sammanställning och implementering av kunskapsbaserade metoder i praktiken** - ett förslag som saknas i utredningen.

RFMA ser vidare positivt på att Socialstyrelsen får i uppdrag att göra en förstudie när det gäller behovet och förutsättningarna för kunskapsförstärkning inom vårdområdet. Men vi anser att Folkhälsomyndigheten samtidigt borde få i uppdrag att göra motsvarande förstudie när det gäller preventionen. Vi ser också positivt på att Folkhälsomyndigheten utifrån befintlig kunskap ska utveckla ett målgruppsanpassat kunskapsstöd med kriterier avseende kvalitet i narkotikaförebyggande arbete samt genomföra utbildningar.

RFMA anser inte att det räcker med att utveckla nationella riktlinjer, vårdförlopp och vårdprogram, utan kunskapen bör också **omsättas till utbildningar och genom hållbara strukturer genomföras kontinuerligt i hela landet**.

RFMA ser slutligen positivt på att regeringen uppdrar åt Forte att i dialog med andra relevanta myndigheter, **utreda hur ett nationellt forskningscentrum** kan inrättas för prevention, vård, stöd och skadereducerande insatser. Att inrätta ett nationellt forskningscentrum, liknande dem som finns i Norge och Danmark, tror vi skulle vara betydelsefullt för forskning av god kvalitet i Sverige. Vi ser också positivt på att utredningen betonar behovet av att skjuta till fortsatta forskningsmedel på regelbunden basis framöver. Som komplement till det anser RFMA dessutom att förslaget med tvärvetenskaplig forskarskola är intressant.

Gunborg Brännström,
ordförande
RFMA

